

ČITATELJI! Prosimo, pogledajte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošnega povišanja cen, potrebuje list Vaše sodelovanje. Skušajte imeti naročnino vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 170. — Štev. 170.

(Telephone: CHelsea 3-1242)

NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 27, 1942 — ČETRTEK, 27. AVGUSTA, 1942

VOLUME L. — LETNIK L.

ZA NEKAJ VEČ KOT
2c na dan dobivate ...
'GLAS NARODA'
PO POŠTI NARAVNOST NA DOM
(izvenredni soboti, nedelji in praznikih)
ČITAJTE, KAR VAS ZANIMA

NEMCI POGNANI NAZAJ PRI MOSKVI

VČERAJ JE BILO URADNO NAZNANJENO, DA JE RDEČA ARMADA SEVEROZAPADNO OD MOSKVE PREŠLA V MOČNO OFENZIVO V NAMENU, DA OLAJŠA NEMŠKI PRISTISK NA STALINGRAD, TER JE BILO V DVEH TEDNIH UBITIH 45.000 NEMCE V IN SO RUSI ZAVZELI 610 MEST, TRGOV IN VASI TER POGNALI NEMCE NAZAJ OKOLI 30 MILJ

Na tej 70 milj dolgi fronti poveljuje general Grigorij Žukov, ki je lansko leto rešil Moskvo. Najljutejši boji so okoli Rževa, 130 milj severozapadno od Moskve. Med drugimi mesti je zavzel Karmanovo, Pogoreloje Gorodišče in Zubcov.

Pet nemških divizij je imelo težke izgube, 9 drugih divizij pa je bilo pognanih nazaj.

Na Kavkazu pa so Nemci večeraj zopet napredovali 30 milj ter od Prohladnaja prišli do Mozdoka, kjer se pričinja jo petrolejska polja Gromnega. Južni del nemške armade pri Stalingradu je večeraj izgubil 62 tankov, na raznih krajih na severu pa jih je bilo uničenih 42.

Posebno velike važnosti je zavzetje Zubcova, kajti to je bila najmočnejša nemška trdnjava na fronti pri Kalininu in je skozi celo zimo kljubovala generalu Konevu. Pa tudi več drugih močnih utrdb v "Ostwall" (vzhodni zid) so Rusi zavzeli.

Poleg generalov Žukova in Koneva se v teh bojih izmenjujejo še tudi trije do zdaj ne znani generali: Polijenov, Reiter, Švercov. Ostali generali pa so že znani: general D. V. Lelčenko je tekom bitke za Moskvu zmagal pri Klinu in Rogachevu; general Fediminski je vodil 54. armado do zmage pri Tihvinu v decembru lanskega leta, general M. A. Kozin pa je bil dolgo v Leningradu. Vsi generali so še mladi in so dosegli svoje visoke čine v dejanskih bojih.

Nemške divizije, ki so bile uničene ali pa poražene, imajo večinoma iste številke kot divizije, ki so jeseni prodirale proti Moskvi. Te divizije so bile tedaj izpolnjene z novimi četami. In njih poraz pomeni za Russe veliko pridobitev.

Ko so Nemci prebili rusko utrjeno črto na vzhodnem bregu Dona, so se njihovi tanki, katerih število ni znano, obrnili proti jugovzhodu od Stalingrada, toda so takoj zadeli na ruske tanke, ki so jih vstavili in zelo zmanjšali njihovo udarno moč.

Na 300 milj dolgi kavkaški fronti so Nemci dospeli do podnožja Kavkaza in so se v oddelkih razpršili po ozkih dolinah, po katerih prodirajo v gore. Rusi tem oddelkom ne nudijo posebnega odpora, toda v ozkih soteskah napadajo Nemce in jim povzročajo čim večjo škodo. Nemci imajo posebno mnogo tankov in aeroplanov ter po številu prekašajo Russe. Toda Rusi z višin vidijo, kako Nemci padajo vsled razstreljenih min in pod topovskim ognjem.

Srečna hiba kosi

Washingtonski statistični urad sporoča, da je srečna hiba povzročila v letu 1940 385.191 slučajev smrti v Zdr. državah, kar pomeni, da je na vsakih 100.000 prebivalcev nad 292 slučajev smrti za srečno hibo.

Am. bombniki nad Kreto

Da bi uničili ofenzivne priprave feldmaršala Erwina Rommela, predno bi pričel novo ofenzivo, so ameriški bombniki bombardirali osiške napare in parnike v zalivu Suda na Kreti ter v Korintskem zalivu na Grškem, novozelandske čete pa so pognale v beg italijansko divizijo pri El Alameinu v Egiptu.

Novozelandski so pod zaščito lučnega artilerijskega ognja napadli laško Bologna divizijo na sredi fronte in so s tem napravili konec enomesečnemu premirju. Italijani so bili presenečeni in prestrašeni. Mnogo jih je pobegnilo, mnogo pa jih je bilo ubitih in vjetih. Po napadu so se Novozelandski vrnili v svoje postojanke.

Ameriški letalci so v Korintskem prelivu vrgli nad 50.000 funtov bomb.

Associated Press poroča, da so angleški aeroplani napadli dolge osiške transporte v puščavi zapadno od El Alameina ter ubili ali ranili več sto vojakov in uničili 20 motornih vozil na poti na fronto.

Zavezniškemu poveljstvu je bilo znano, da se Rommel pripravlja na novo ofenzivo, zato so Zelandci napadli sovražne postojanke, da se prepričajo, kako so močne.

Napetost na 35 milj dolgi fronti z vsakim dnem narašča. Zavezniški letalci so opazili, da prihajajo na južni fronti blizu Quattara Depression nemški tanki na fronto. Ob obrežju Sredozemskega morja pa je mogoče opaziti slično premikanje laških divizij, kot je bilo v maju malo pred Rommelovo ofenzivo.

Sin slovenskih štarišev se je smrtno ponesrečil v letalski nezgodi

Dne 12. julija se je v Wichita, Kansas, smrtno ponesrečil z aeroplanom, William Kaluža, star 29 let, sin spoštovane slovenske družine Mr. in Mrs. Joseph in Mary Kaluža iz Rixforda, Pa. Pokojni je bil chief test pilot pri Cluver Aircraft Corporation v Wichita.

Hudo prizadeti družini izrekamo naše najiskrenejše sožalje.

Papež se poteguje za Žide

Navzlic temu, da je papež Pij XII. prošil načelnika vlade v Vichyju Pierre Lavalu, da "olajša" postopanje z Židi, je policija pričela loviti vse tuje Žide, ki so prišli v nezasedeno Francijo od leta 1936.

Pariški list "Petit Parisien", ki je pod nemškim vplivom, poroča, da so se aretacije Židov že pričele in da bodo do jutri polovljeni in zaprti že vsi Židi.

Papežev nuncij msgr. Valerio Valeri je pred nekaj dnevi imel konferenco z Lavalom in mu je izročil papežovo prošnjo. Zelo oster protest proti plemenskemu in verskemu preganjanju sta načelniku države maršalu Henriju Philippeu Pétainu poslala pariški kardinal Emanuel Celestine Suhard in lyonski nadškof kardinal Pierre Gerlier.

Knudsen pri otvoritvi nove plavne peči

V Ashlandu, Ky., so te dni odprli ogromno peč ali "blast furnace", katera je bila zgrajena za vojne potrebe in je stala šest milijonov dolarjev. Graditelji so potrebovali 300 dni, da so končali to veliko podvzetje. Topilnica se dviga tako visoko, kot 19 nadstropna hiša in delavci bodo morali uporabljati dvigala, da se bodo prevažali iz enega predela do drugega.

American Rolling Mill Co., ki je topilnico zgradila pravi, da bo ta porabila 11.000 galon vode na minuto in 4500 ton zraka dnevno.

K otvoritvenim svečanostim je bil povabljen, kot glavni govornik, generalni poročnik W. S. Knudsen, direktor urada za vojno produkcijo.

Novozgrajena plavna topilnica je največja te vrste na svetu in bo producirala ogromne količine litega železa.

POMORSKA BITKA NA PACIFIKU

Japonci so se izkrcali na skrajnem koncu Nove Guineje iz Milne zaliva, 240 milj vzhodno od Port Moresby in 600 milj zapadno od pozorišča velike bitke z bojnimi ladjami in aeroplani. — Poročilo iz glavnega stana generala MacArthurja pravi, da so Japonci svoje izkrcanje drago plačali; en transportni parnik je bil potopljen, ena križarka zelo poškodovana in morebiti potopljena in en rušilec poškodovan. Zavezniški bombniki pa so zelo bombardirali japonske prevozne čolne in čete, ki so se izkrcale na otoku. Nastalo je več požarov in potopljenih je bilo 6 čolnov. En zavezniški bombnik je bil izgubljen.

Kot pravi poročilo, so se Japonci izkrcali v Milne zalivu z "majhnega konvoja." Vojski so prišli na suho ponoči.

Milne zaliv se nahaja na severnem koncu Koralnega morja ter varuje morje, ki loči Novo Guinejo od Avstralije.

Ako se Japoncem posreči postaviti močno postojanko na Novi Guineji, tedaj bodo mesta ob severnem bregu Avstralije v veliki nevarnosti pred japonskimi bombniki. Ta postojanka pa bo obenem močan zid med močno ameriško postojanko marinov na Guadalcanalu in Tulagiju ter Port Moresby in severno Avstralijo.

Poročilo dalje pravi, da so zavezniški aeroplani napadli japonsko letališče pri Buni in so naleteli na 10 Zero aeroplanov, ko so se ravno dvignili s tal. Šest jih je bilo izstreljenih, zavezniški pa so izgubili samo en aeroplan. Že v terek so zavezniški aeroplani napadli Buno in uničili 13 aeroplanov.

Zadnja dva dni so zavezniški letalci potopili ali poškodovali 6 japonskih ladij v bližini Nove Guineje. V terek je bomba zadela neko japonsko topničarko, ki je zletela v zrak; poškodovana pa sta bila dva transportna parnika majhnega konvoja južno od Trobriand otoka, okoli 150 milj severno od Milne zaliva. Potopljena transportna parnika sta najbrže pripadala konvoju, s katerega so se Japonci izkrcali v Milne zalivu.

Poročilo mornariškega departamenta v Washingtonu naznanja, da so ameriški armadni in mornariški letalci zopet z bombami zadeli 6 japonskih bojnih ladij okoli Salomonovih otokov. Odkar se je v nedeljo popoldne pričela ta velika pomorska bitka, je bilo potopljenih ali zelo poškodovanih že 14 sovražnih ladij. Dve sovražni križarki in štiri pomožne bojne ladje so bile zadete in pet ladij in ena križarka so gorele, ko so letalci odleteli.

Nov neški miritelj na Balkanu

Londonski radio poroča tekom svoje oddaje v srbohrvaščini:

"Odpor proti Nemcem in notranje homatije na Balkanu so tako narasle, da je bil Berlin primoran odposlati na to balkansko fronto posebne poslanca—miritelja. To nalogo so predali generalu Leharu, krvniku Beograda, ki je za Hitlerjem najbolj odgovoren za neštete žrtve, ki so padle v Beogradu. Videti je, da bo njegova prva naloga veliko "čiščenje" v rumunski vojski."

Iz Jugoslavije

Poroča Jugoslav Information Center, New York

Smrt jugoslovanskega četniškega letalca

Glavni stan generala Draže Mihajlovića poroča, da je med zračnim napadom na Banjaluko padel prvi jugoslovanski četniški letalec Rudi Gajevac. Več kot 6 mesecev je bil samotni orel jugoslovanske zračne sile, predno so domoljubi dobili ojačenja letalcev. Po najnovejših vesteh razpolagajo zdaj četniki s 15 letali. Kakor je bilo že poročano, je tudi letalec iz Paveličeve zračne sile prešel s svojim letalom na stran vojske generala Mihajlovića.

Obsodba komunistov v Skoplju

Iz Londona poročajo, da je radio Berlin oddal brzojavko transoceanske časopisne agencije v Sofiji, ki poroča, da je bilo v Skoplju v Južni Srbiji 20 članov neke komunistične organizacije obsojenih na zapor od 15 do 20 let.

Nove surovosti zasedbenih oblasti v Srbiji

Iz Berna poročajo, da glasom neke brzojavke iz Budimpešte, so bile zasedbene oblasti v Srbiji zaradi širjenja komunističnega terorizma v teku zadnjih tednov "primorane", da poostre ukrepe za potlačitev prestopkov proti javni varnosti.

V dekretu, ki je bil objavljen danes, je predvidena smrtna kazen za vse osebe, ki bi dajale potuho "oboroženim komunističnim bandam", ali ki ne bi prijavile oblastim člane takih skupin, katerih imena so znana.

Drugi člen tega dekreta določa smrtno kazen za vsakega žandarja, policajca ali vojaka, ki ne bi predal oblastim vsakega, katerega ime pozna. Ravno tako je določena smrtna kazen za krađenje, uboj prekupevanje na črni borzi in vandalizem. Tretji člen določa, da bo javno pretepen vsakdo, kdor bi kradel živila.

Četniki uporabljajo letala v borbah proti nacistom

V Londonu dne 23. avgusta poročajo, da je 15 jugoslovanskih letal prizadelo velike izgube posadkam osišca in oddelkom nemških čet v Banjaluki, bosanskem mestu, ki leži 160 milj zapadno od Beograda. — Vesti iz tajnega glavnega stana generala Mihajlovića, trde, da so njegove čete v zadnjih bojih ubile, ujele ali ranile 515 sovražnih vojakov. Poročajo tudi, da je bil v nekem kraju zajet ves italijanski štab.

LAŠKI "ŽIVLJENSKI PROSTOR"

Kot pravi poročilo, ki je prišlo iz Berna v Švici, je italijanski list "Giornale d'Italia"—njegov urednik je bil zloglasni Virgino Gayda, čegar ime pa se že več mesecev ne imenuje več—povedal, kaj zahteva fašistična Italija za svoj "življenjski prostor."

Zahteve so naslednje: Italiji morajo biti vrnjena njena ozemlja v Vzhodni Afriki: Abesinija, Eritreja in Somalija; Čad, ki pripada svobodni Franciji in Nigeriji, ki se nahaja južno od Libije in je angleška posest. Svobodno Sredozemsko morje s svobodnim dostopom do morij, kar je mogoče samo, če so uničene utrbe Gibraltarja in Suez; Bivša italijanska otoka Korzika (sedaj francoska) in Malta (angleška) ter Dalmacija.

KITAJCI NAPREDUJEJO

Poročilo iz Čunčinga pravi, da Kitajci napadajo največje letališče na Kitajskem pri Čuh-sijenu ter potiskajo Japonce iz province Čekinjang in Kjan-gsi.

Kitajci so že zasedli neki kraj 4 in pol milje od strategičnega Čekinjanga in tudi napadajo japonske postojanke onstran mesta.

Zavezniški bombniki—najbrže ameriški—so bombardirali vojašnice in vojaška skladišča ter zanetili velike požare v Lašiju, velikem japonskem oporišču v Burmi. Lašijo je bil končna zapačna postaja Burma ceste.

Nekateri krogi v Čunkingu upajo, da se bodo Kitajci v bližnji bodočnosti polastili Čuh-sijena z velikim letališčem, ki ga je zgradilo 200.000 kuličev, in Lašija, ki je drugo najprimernejše letališče, s katerega je mogoče prirejati zračne napade na japonske otoke.

VSI ne moremo iti na bojišče se vojskovati proti sovražniku osebnostne svobode; — VSAK pa lahko pomaga pobiti sovražnika, ako kupuje WAR BONDE in ZNAM-KE redno.

Slika nam kaže, kako se ameriški vojaki veščajo na nekem otoku na južnem Pacifiku za napad na Salomonove otoke, katere so ameriški marini tudi napadali in se tam nastanili in utrdili. Sedaj skušajo Japonci zopet zavzeti otoke, pa jim sl

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slavonic Publishing Company, (A Corporation).
Frank Saker, President; J. Lupina, Sec. — Place of business of the
corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

49th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$2.— Advertisement on Agreement.

Na celo leto volja list na Ameriko in Kanado \$5.—; na pol leta \$2.50—
na četrt leta \$1.50.— Na New York na celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.—
Na inozemstvo na celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.—

"Glas Naroda" lahja vsaki dan izven sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 4-1242

BRAZILIJA V VOJNI

Brazilijska, po površini največja, po številu prebivalstva pa druga največja ameriška država, je Nemčiji in Italiji napovedala vojno, toda je ni napovedala Japonski.

S pomočjo Združenih držav se bo mogla zelo trdno, četudi samo defenzivno boriti proti evropskemu delu osi, obenem pa tudi Združenim državam odvzela precejšen del odgovornosti za obrambo Južne Amerike.

Washington, ki je pričakoval to napoved, vidi v vojni napovedi ojačenje pan-ameriške edinosti v južno-ameriških državah proti osi, pričakuje pa tudi, da bodo južno-ameriške republike še tembolj preganjale osiške vojske in saboterje. Pa tudi v vojaškem oziru pomeni Brazilijska veliko pomoč Združenim narodom.

Brazilijska ima sicer zelo majhno mornarico in armada 1,200,000 mož se je komaj dobro pričela vežbat, ima pa najmočnejšo zračno silo v Južni Ameriki. In še več, Brazilijska se že nad leto pripravlja na odpor proti nacijskemu napadu iz Dakarja, ki se nahaja od Natala, najvzhodnejše točke Brazilijske, samo 1820 milj čez Južni Atlantik v Afriki.

Brazilska vojaška zračna sila vežbajo ameriški letalci, ki jih je povabila brazilska vlada.

Sploh se je Brazilijska zadnjih 12 let zelo zanimala za letalstvo, ne samo trgovsko, temveč tudi vojaško in ima sedaj že sedem zračnih polkov, moderno kadetno letalsko šolo, zelo veliko omrežje za radijska in vremenska poročila ter nad 1000 civilnih pilotov. Ima tudi nad 6000 letališč, ki ne bodo važna samo za Brazilijsko, temveč tudi za Združene države, ako pride čas, da bodo poslani tja tudi ameriški aeroplani, kadar pride do resničnega nemškega vpada.

V Belo Horizonte grade veliko tovarno za aeroplane Lagoa Stanta, ki bo kmalu dograjena. V nekaj mesecih bo pričela v Rio de Janeiro velika tovarna izdelovati Curtiss-Wright stroje; tovarna v Galeao blizu Rio de Janeiro že z veliko naglico gradi aeroplane.

Ker je Nemčija ravno sedaj zelo zaposlena v Rusiji in na Bljznem Vzhodu, še ni toliko nevarnosti za nemški vpad, toda Brazilijska bo lahko medtem s svojimi bojnimi ladjami zasledovala nemške podmornice in roparske lade, ki zavezniškim narodom povzročajo tako težke izgube v Južnem Atlantiku. S tem bo Brazilijska odvzela mnogo bremena Združenim državam, ki bodo mogle svoje bojne ladje poslati v druge kraje.

Brazilijska ima dve oklopnici, dve lahki križarki, šest rušilcev v službi; v delu pa jih je deset, kakor tudi več pomožnih ladij.

V februarju je Brazilijska prevzela oblast nad Ferdinand de Noronha otoki, 260 milj od obrežja in v ravni rti proti Dakarju ter jih je izročila v upravo armadnemu poveljstvu. S tem se je precej zavarovala proti nemškemu vpadu. Poprej so bili ti otoki pod upravo province Rio Grande do Sul, ki ima med vsemi brazilskeimi provincami največ nemškega prebivalstva. Od pomladi je armadno poveljstvo na otokih nastanilo močno armado, zgradilo več letališč in postavilo velike hangarje.

Oenjeni naročniki! — Poleg vašega imena na naslovnici so tri številke. Prva označi mesec, druga dan in tretja leto, ko vaša naročnina na list poteče. — Poglejte naslovnico in ako je vam naročnina že potekla oziroma bo v kratkem potekla, bi nam dosti pomagali ako bi poslali za nadaljno naročnino, ne da bi čakali za opomin po pošti. Skušajte to storiti še danes!

CITATELJ oz. CITATELJICA! — "Glas Naroda" je zelo razširjen po Ameriki, skoro po vseh 48 državah. Vsi, ki ga čitajo, seveda niso naročniki in tudi ne člani družine v katere prihaja. Zaradi poviška stroškov v časnikarskih potrebščinah, (izvzeta je v tem plača delavcev pri listu) se list le težko vzdržava. Povečali bi radi okrožje naših naročnikov. Morda je v vaši sosesčini Slovenec ali Slovenka, ki bi se zanimala za slovensko čtivo in še nista naročena na slovenski dnevnik. V teh časih, bi moral vsak podpreti slovenske liste, ker so edina vez med ameriški rojaki in staro domovino. — Vaša pomoč je potrebna.

USPEHI JUGOSLOV. VOJSKE VZBUJAJO NOVE NADE.

(JIC). — Četniško vojskovanje v Jugoslaviji se je silno razvilo. 150,000 srbskih četnikov in redne jugoslovanske vojske pod poveljstvom generala Draže Mihajloviča, vodi nove boje po vsej dolžini dalmatinske obale, po planinah Črne gore, v Bosni, in v srednjih in vzhodnih okrajih Srbije. Močni oddelki so izvršili v ozemlju, ki šteje na stotine kvadratnih milj, celo vrsto napadov na posadke druge laške armade in na vstaške skupine.

Močni oddelki so napadli istočasno laške posadke v bližini Garajev in v Hercegovini, kakor tudi v južni Dalmaciji. Srbi so znova začeli prodirati v zapadno in vzhodno Srbijo ter zopet prekinili železnisko zvezo Beograd—Solun in pognali v zrak most preko Morave. Nemški poveljnik v Nisu je razpisal nagrado 100,000 din za izsleditev onih Srbov, ki so izvršili napad na ta most. Velike množice ljudi so bile aretirane v okolici.

Inozemski vojni poročevalci in strokovnjaki za balkanske zadeve so dobivali vesti o najnovejših podjetjih generala Mihajloviča, so zaradi sile in junaštva, s katerimi so bili ti napadi izvršeni, vsi prepričani da je jugoslovanski vojni minister in vrhovni poveljnik dobil od zaveznikov po tajnih poteh precej opreme, municije in lahkega orožja.

Odkar je koncem maja general Draža Mihajlovič začel svojo ofenzivo, so laške in vstaške izgube tako silno narasle, da italijansko časopisje in tudi zagrebški listi več ne poskušajo skrivati dejstva, da njihove "zavezniške" sile več ne morejo kontrolirati Črne gore, Dalmacije, Hrvaške in Slovenije. Edina laška posadka, ki se še drži v Hercegovini, je zbrana v Trebinju, obkrožena od četnikov, sovražno razporejenih mestnih prebivalcev in kmetov.

Splošno prevladuje mnenje, da je Mihajlovičeva ofenziva v jugozapadnem delu Jugoslavije prizadela Lahom in hrvaškim vstašem velikanske izgube in silno omajala morale vojakov. Zato so pa tudi strokovnjaki za balkanske zadeve in inozemski poročevalci v Turčiji mnenja, da je morda cilj teh operacij bolj značilen, kakor je videti. Prenos glavne četniške vojske sile iz vzhodnih predelov Srbije, Bosne in Bačke — kjer so bili zapleteni v krvavo in težko vojskovanje proti Nemcem, Bolgarom in Madžarom, morda ni bil izsiljen, temveč izvršen v namenu, da izvojuje važnejše uspehe na lažji fronti proti Lahom, katerim je vojne zadosti in vstajem, ki so neorganizirani in slabo oboroženi.

Trpljenje Mihajlovičeve vojske pa nikakor še ni končano. Poročila iz Jugoslavije z vso resnostjo zahtevajo pomoč združenih narodov — predvsem Združenih držav — za Dražo Mihajloviča in njegove četnike ki so v velikih stiskah, a vendar vodijo kljub nezasišanim težkočam že skozi 14 mesecev neprestano in resno vojno proti 11 do 18 divizijam armad Nemčije, Italije, Madžarske, Bolgarske in "neobstoječe neodvisne."

Kar najbolj občudujejo inozemci, pa je poleg nadaljevanja odpora jugoslovanske armade v tej nenaki borbi ono mirno in skromno hrabrost in odločnost, s katero izbrani in posebno izveščani možje tvegajo svoje življenje, da hranijo direktno zvezo z jugoslovanskim vrhovnim poveljnikom in njegovim štabom.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

Wickham Steed govori o Jugoslaviji

(JIC). — Veliki prijatelj našega naroda in goreči pripadnik svobodoljubnega duha Evrope, Wickham Steed je govoril o Jugoslaviji kot zgradbi, katere bodočnost je potrebna in kot akterju, s katerim Evropa računa. Dobro pozna našo domovino in vse njene dele in zaradi tega ji je tudi zelo naklonjen. Nam Jugoslovonom kot zastopnik najbolj vplivnega evropskega dnevnika, londonskega "Timesa" velja tudi za predstavnika svobodoljubnega mišljenja zapadne civilizacije. V svojem govoru se je Wickham Steed spominjal najprej jugoslovanskih borilcev za svobodo v bližnji preteklosti. Nato je očrtal jugoslovanski razvoj v teku zadnjih 30 let in delo Jugoslovancev v kritičnih zadnjih 3 letih.

Wickham Steed objektivno sodi o vlogi Jugoslavije v srednji Evropi in na Balkanu in zatrjuje, da Jugoslavija mora biti obnovljena. Potrebno je, da Jugoslavija zopet postane država, kajti Jugoslavija je Evropi potrebna. Vsled tega kar smo doživeli, nadaljuje Mr. Steed, in vsled tega, kar je Jugoslavija storila, je to vprašanje za Evropo največje važnosti. Največje važnosti tudi za ozemlje, katerega ljudstvo je pokazalo tako veliko ljubezen od svobode.

Wickham Steed je zaključil, da bo Jugoslavija, čimbolj bo složna, uživala tem več spoštovanja in naklonjenosti vseh evropskih narodov. Narod, ki je osrednja točka Evrope, se mora tudi temu primerno obnašati, je naglasil govornik.

Veliki angleški novinar je govoril pred odličnimi poslušalci, med katerimi je bil tudi predsednik in nekateri drugi člani jugoslovanske vlade. Slobodan Jovanović se je Mr. Steeda zahvalil za izredni dokaz njegove naklonjenosti Jugoslaviji.

STANOVANJE

4 sobe, svetlo in zračno kopališče, vroča voda, steam heat, se da v najem za \$27.— na mesec.

Vprašajte hišnika na: 516 E. 72nd St., New York City

JERRY KOPRIVŠEK in njegov orkester na ploščah

Terzinka Polka
Na planincah—valček Stv. M 573
In DUQUESNE UNIVERSITY
TAMBUKICA — Stv. M 571

Za toz. cenik in cene plošč se obrnite na: JOHN MARSICH Inc.
463 West 42nd Street, New York

RAZGLEDNİK

Piše Anna P. Krasna

Patološka strahopetnost

Nadaljevanje

Slovenci imamo menda zato, ker smo majhen narod in ker smo bili vedno nekemu podrejeni, to napako, da se čutimo počasi, če nas upošteva kdo, ki je večji ali dozdevno boljši od nas. V gotovih ozirih je majhen narod, ne samo slovenski, ampak vsakteri, prisiljen, da upošteva velike narode in ljudi teh narodov bolj kot bi jih morda rad. Lahko pa se to žene tako daleč, da postane naravnost škodljivo samemu bistvu naroda.

Vzemimo sedanje dogodeke. Naš človek krvavi pod nemško, madžarsko in laško peto. Vsakega postenega Nemca, Madžara ali Laha bi moralo biti sram pred nami, spričo grozodejstev, ki jih njihovi bratje po krvi vršijo nad našimi brezmočnimi in neoboroženimi ljudmi v domovini.

Pa jih ni sram. Vsaj jaz se nisem dozdalej srečala ni enega pripadnika teh narodov, ki bi izrazil kaj več kot površno obžalovanje, da je tako. Sebe in nas hočejo "dobri" pripadniki teh narodov tolažiti s tem, da pravijo, da bo Nemčija po tej vojni postala demokratična.

Naj le postane—ako bo slovenski narod ležal tedaj v grobu, katerega mn bodo tekom te vojne skupali združeni osiškiki, nas ne bo mnogo brigalo, kaj bodo imeli potem v Nemčiji ali v Evropi sploh, razen, ako se bodo naselili na izpraznjenem slovenskem ozemlju naši ljudje, ki so pod pritiskom gospodarskih razmer odšli v tujino.

Pa vse to so se zgolj upi in ideje bodočnosti — mi upamo, zelo upamo, da bo ostalo vsaj toliko našega rodu živega, da bomo videli oživljeno Slovenijo po tej strahoti.

Preden bo Slovenija zopet vstala in si opomogla, se bode mo morali v marsičem preori-

jentirati. Danes zavzemamo v svetu vse drugačno mesto, kot smo ga zavzemali pred izbruhom te vojne, ko je bilo treba na dolgo in široko pojasnjevati kaj da je Slovenec pravzaprav. Povprečen American, ki danes čita dnevne vesti in sledi vojnim zemljevidom, že prilično dobro pozna male evropske narodnosti in posebno pa še jugoslovanske narodnosti, ki se edine z silnim odporom postavljajo osiškini tolpam z orožjem v bran.

V poročilih iz domovine, ki včasih pridejo skozi omrežje sovražnih straž, je zdaj pa zdaj opaziti vest, da so se slovenskim upornikom pridružili Nemci. Razumljivo je, da se je našel povsod kakšen nemški človek, ki se ni strinjal z divjaštvom svojih rojakov in je simpatiziral s preganjanimi Slovenci, ali pa je bil morda tudi sam slabo zapisan pri nacijskih in ni preostajalo drugega, kot da je delil usodo Slovencev ter šel z uporniki v gore.

To je vse na mestu in prav. Kdorkoli se pridruži upornikom zasluži priznanje, a mesa ti nas to ne sme v nobenem oziru. Nemci so z Lahi in Madžari kljub temu naši smrtni sovražniki. Začrtali so si, da nas uničijo kot narod, ker smo napoti njih ciljem ekspanzije proti Jadranu. Mi tega ne smemo spregledati, ne pozabiti, zakaj preteklost nas uči, da nas niso nikdar smatrali vrednim obstoja.

Činčeno in kruto pobijanje in preganjanje našega malega naroda, ter temeljito uničevanje naše kulture po vseh treh sovražnikih jasno kaže, da so v bistvu strahopetni in se kljub svoji veliki premoči boje dati drobnemu a zdravemu narodu svobodo jezika in razvijanja na lastni zemlji. Našo kri hočejo, da, a najprej to kri poizajajo in potujejo, da se zruši in postane docela njih last.

Ali imamo torej mi, kot Slovenci tudi najmanjši vzrok, da se čutimo počasi, če se nam pripruži kak koroški Nemec, ki končno morda niti Nemec ni, ampak le potujoči Slovenec? Nikakor ne, počasičeni naj se počutijo odzdalej naprej pripadniki nam sovražnih narodov, ako jih sploh hočemo sprijeti medse. Naš narod je pokatla, da ne boleha za strahopetnostjo in tak narod naj nosi pred svetom glavo pokoncu—ne naduto, a rížno in v usglečo glavo, ki ne bo narodno ne kulturno klonila pred nikomur več.

ALI SEM RIMSKI CESAR?

Mussolini hoče postati slaven rimski cesar, in ko požiga slovenske vasi, posnema cesarja Neronja, ki je dal požgati Rim in je na tisoče kristjanov vrgel zverinam, da je prišel v zgodovino—četudi kot zločinec.

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK

Izšla je nova knjižica ki daje poljedna navodila, kako postati ameriški državljani.

Poleg vprašanj, ki jih navadno sodniki stavijo pri izpitu na državljanstvo, vsebuje knjižica še v II. delu nekaj važnih letnic iz zgodovine Zedinjenih držav, v III. delu pod naslovom Razno, pa Proglas neodvisnosti, Ustava Zedinjenih držav, Lincolnov govor v Gettysburgu, Predsedniški Zedinjenih držav in Poedine države.

Cena knjižice je samo 50 centov.

In se dobi pri: SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 18th St., New York

Dopisov brez podpisa in oznake ne pošiljamo. Dopis na četrtino številke naj bo v našem uradu najkasneje v sredo prijat.

Vesti iz slovenskih nasebin

Dopis se nam vedno dobrodolet, ker zanimajo vse naše bralce in se s njimi naši rojaki tako rekoč med seboj pogovarjajo.

DRUGA FRONTA

Druga fronta, ali invazija Evrope po zavezniških četah je zadnje čase zelo zahtevana. Zahteva jo ljudstvo in časopisje v Angliji, zahteva jo vedna ljudstva ter časopisja v Ameriki, na Kitajskem, v Rusiji in sploh tudi po vseh krajih v Evropi koder je zagostoval Hitlerjev nacizem. Tajno se zahteva te fronte v Nemčiji, bolj pa še v Italiji, najbolj bi se pa je razveselil vodja jugoslovanskih četnikov Draža Mihajlovič, ter s tem bi mu bila dana prilika napadati zatiralca našega naroda ter svetovno ljubečo svobodo na svetu, hlapce Hitlerja, ne da se omenja Musso, kateri je tako že leta nič drugega kot žrtve Hitlerjevega hipnotizma.

Vodje narodnega socializma v Nemčiji, ali po mojem mnenju svetovnega divjstva, so si zaželeli gospodariti celima svetom, pa še je treba poklati polovico svetovnega ljudstva, brez vsakega priznanja starih ženam in očetom, niti ne otrokom v zibelki. Za enega nemškega divjaka nad katerim se ljudstvo masuje radi njegovega krutega postopanja, postrelijo na tisoče nedolžnih oseb. Večkrat pomorijo vse mlado in staro in uničijo cele vasi. In to se ni dogodilo samo v Lidicah v Čehoslovski, nego se dogaja v veliki meri v Jugoslaviji, Rusiji, Franciji, ter sploh povsod in še zlasti v Sloveniji.

Ameriški Slovani, zavedajoč se krutega postopanja po tej pacistični tolovski bandi proti slovenskemu narodu v Evropi, so se letos aprila meseca sešli v mestu Detroit, Mich. Zbrali so se zastopniki Poljakov, Rusov, Slovencev, Srbov, Hrvatov, Macedoncev itd., brez ozira na njih politična, ter se zavezali, da bode 15 milijonov ameriških Slovanov storilo vse, kar je v njih moči, za ohranitev demokracije na svetu, in za poraz vseh tistih, ki danes slovenski rod v Evropi zatirajo.

Tine 21. julija t. l. se je po celi Ameriki proslavljalo "Vse

slovanski dan," kjer so ob tej priliki demonstrirali in zraven apelirali za takojšnjo opomoč slovenskemu narodu.

Tudi v Gowandi, N. Y., smo se zbrali Slovani skupaj omenjenega dneva ter storili isto. Rezultat je bil, da je bila ustanovljena podružnica "Vseslovanskega kongresa." Zastopniki so slednja društva in organizacije: Gowanda Boosters, SNPJ; Zanja Svobode SNPJ; Pathfinders ter Sv. Jožef, ABZ; Poljsko društvo I.W.O.; Polish Catholic Union in Slovenski klub. Torej, če se ne motim, vse slovenske organizacije v nasebini.

V prvi vrsti je imel odbor namen prirediti piknik, kateri je bil pa iz tehničnih vzrokov ovržen. Mesto tega se pa prireja demonstracija za otvoritev druge fronte v Evropi, z raznimi govorniki ter kazanjem govorečega filma pod imenom "Profesor Mamlaek", kateri razkrinjuje divjaško postopanje fašizma in nacizma. Kazanje te slike bo vzelo eno uro ter petinštirideset minut.

Slovani danes preživljamo priznanje in spoštovanje, kakoršnega še nismo nikoli živeli. Od nas je torej odvisno, da si to ohranimo kot skupino. S kakšnim uspehom bomo demonstrirali z raznimi govorniki ter kazanjem premičnih slik v Gowandi v petek večer dne 4. septembra, je odvisno od vsake slovenske osebe v nasebini.

Odbor tukajšnje Vseslovanske podružnice vas prosi, da pomagate vsi brez ozira na versko-politično ali strokovno prepričanje po svoji najboljši moči. Največjo zahvalo in uslugo za njegovo brezplačno delo usmiljenja mu boste dali s tem, da se udeležite omenjenega dneva 4. septembra zvečer v Slovenskem domu v Gowandi. Vstopnina je, vključno davek, samo 30 centov za odrasle, ter 15 centov pod 16. letom.

Odbor tukajšnje Vseslovanske podružnice vas prosi, da pomagate vsi brez ozira na versko-politično ali strokovno prepričanje po svoji najboljši moči. Največjo zahvalo in uslugo za njegovo brezplačno delo usmiljenja mu boste dali s tem, da se udeležite omenjenega dneva 4. septembra zvečer v Slovenskem domu v Gowandi. Vstopnina je, vključno davek, samo 30 centov za odrasle, ter 15 centov pod 16. letom.

Odbor tukajšnje Vseslovanske podružnice vas prosi, da pomagate vsi brez ozira na versko-politično ali strokovno prepričanje po svoji najboljši moči. Največjo zahvalo in uslugo za njegovo brezplačno delo usmiljenja mu boste dali s tem, da se udeležite omenjenega dneva 4. septembra zvečer v Slovenskem domu v Gowandi. Vstopnina je, vključno davek, samo 30 centov za odrasle, ter 15 centov pod 16. letom.

Odbor tukajšnje Vseslovanske podružnice vas prosi, da pomagate vsi brez ozira na versko-politično ali strokovno prepričanje po svoji najboljši moči. Največjo zahvalo in uslugo za njegovo brezplačno delo usmiljenja mu boste dali s tem, da se udeležite omenjenega dneva 4. septembra zvečer v Slovenskem domu v Gowandi. Vstopnina je, vključno davek, samo 30 centov za odrasle, ter 15 centov pod 16. letom.

Odbor tukajšnje Vseslovanske podružnice vas prosi, da pomagate vsi brez ozira na versko-politično ali strokovno prepričanje po svoji najboljši moči. Največjo zahvalo in uslugo za njegovo brezplačno delo usmiljenja mu boste dali s tem, da se udeležite omenjenega dneva 4. septembra zvečer v Slovenskem domu v Gowandi. Vstopnina je, vključno davek, samo 30 centov za odrasle, ter 15 centov pod 16. letom.

PABERKI

Dobro tek. — Vse bo dobro, ako vam je obed, ali večerja že v prebavi. Ako ste pa še na tešče, vzemite to zgodbičko tako junaško, kakor je vzel na tešče svoj zajtrk Matija Grdov.

Matija Grdov je imel čedno postavo. Pridelal je toliko, da mu je poleg domače porabe še vedno nekaj ostalo za prodajo, s katerim izkupičkom je plačal "fronke" in druge letne račune.

Bila je dobra letina za zelje. Matiju je preostajalo par sto zeljnatih glav, za katere se je nadejal čednega izkupička.

Z ženo Nežo sta naložila voz s to dobro zelenjavo, da jo pelje na Ljubljanski trg, ker je pričakoval, da dobi "krajec" več od glave kakor pa na bližnjem trgu.

Ze zgodaj zjutraj v popolni nočni temi, je Matija vpregel konjčka v naloženi voz.

Med tem, ko mu je žena natrešala v čep površnika suhih tepek za postopnico, je on napravil z bičem križ pred konjčkom, da se zavaruje pred kakim mogočim nezgodom. In ko je bilo vse v redu, sta s konjčkom izginila po poti v temno noč.

Po dobri pol ure, je Matija varno položil še skoro sveži čik v levi žep površnika, z desnega je pa pričel pobirati suhe tepe, ki so ena za drugo izginjale pod močnimi Matijevimi zobmi.

Tako se je krajčala pot. Ko je prišel do Posavja, se je že skoraj zdanilo. Matija pa žveči zadnjo tepko, katere se ga noče razpustiti pod njegovimi zobmi, kakor prejšnje. Premakne jo izpod enih kočnikov na druge; in ko malo bolj z jezo stisne močne čeljusti, je nekaj zaskripalo pod Matijevimi zobmi. Vrag si ga vidi, kaj mora to biti, si je mislil Matija. Prije je tepko za zacelek in jo potegne iz ust, da vidi, kaj je.

Oči so zbulijo Matiju, ko tako spozna, da je suha miška, ki je našla smrt v njegovi sadni sušilnici, s pretiranim kostim in oguljeni kožusček, čegar dlake so ostale na Matijevih zobeh.

Ponizanje. — V bloku, v katerem živim, sem bil pred kratkim priča prepira dveh mladih zakoncev.

Pred njima je na cestnem pločniku tacek mladi angleški "buddog" katerega je on ravno prinesel iz živalske trgovine.

Vzrok prepira je bil odločitev imena za tega pska. On mu je hotel dati ime Mussolini, češ, da je glava tega psa skoraj slična glavi Mussolinija. Ona se pa oglasi: "Pa mu ne boš dajal takega imena, saj je yender pes!"

Po pomisleku sem prišel do prepričanja, da je on hotel ponizati Mussolinija, medtem ko ona ni hotela, da bi bil ponizan pes.

NEKAJ NASVETOV

M. K.

Prirejamo slovenske, jugoslovanske in slovenske shode. Na shodih se navdušujemo, kar je dobro. Zedinjujemo se v duhu, kar je koristno; poučujemo se o stanju našega naroda v domovini, kar je potrebno; na shodih se spoznavamo z drugimi Slovani, kar je naša dolžnost. Toda vse to nam more dati še nekaj več, nekaj bolj konkretnega in stalnega.

Ali bi ne bilo dobro prvič, da ima naš narodni odbor JPO slovenska sekcija polno moč zastopati vse ameriške Slovence v vseh naših političnih vprašanjih z ozirom na našo stara domovino in kolikor se tičejo naših mednarodnih odnosov?

Drugič, ali bi ne bilo umestno, da ta odbor napiše resolucijo, ki naj vsebuje naše zahteve po naših političnih mejah, posebno na severni in zapadni narodni strani? Odbor bi lahko v resnici razpisal natečaj za resolucijo ter potem sprejel eden ali drugi spis v celoti ali pa sestavil novo, ki bi vsebovala vse najboljše iz vseh predloženih spisov.

Tretjič, ta resolucija naj se potem tiska v vseh slovenskih časopisih v Ameriki.

Četrtič to resolucijo naj vsak naš shod sprejme za svojo, vsako bratsko in sestersko društvo naj jo osvoji, vse naše župnije naj jo podpisajo potom svojih župnikov in cerkvenih odbornikov. V vsakem slučaju naj se potem resoluciji doda "affidavit" da je bila res soglasno sprejeta.

Vse resolucije naj se oddajo našemu narodnemu od-

IZLA JE NOVA KNJIGA V ANGLEŠČINI O ŽIVLJENJU AMERIŠKE DIVJACINE POD NASLOVOM

V knjigi je natančno popisano življenje posameznih živali, ptic, na suhem, v morju in v zraku, tako da bo vsakdo, ki ljubi naravo in njeno pestro živalstvo, knjigo bral z velikim zanimanjem, ker bo v njej našel marsikaj iz življenja divjih živali, kar mu dosedaj še ni bilo znano.

Prvotno je bilo namenjeno to veliko delo študenti v petih knjigah, toda je slednjic izšla v eni sami knjigi, ki pa pri vsem svojem skrajšanju prinaša popolni popis življenja AMERIŠKE DIVJACINE.

Knjiga bo s slikami bral lovec, ki hvalja in pohvaljuje vse živali, ki jih je dojel, in ki prepovedano streljati; farmer, ker so poplabe živali, ki na polju koristijo ali škodujejo; ter slednji ribič, ker so v knjigi našli vse RIBE, KI ŽIVE V AMERIŠKIH VODAH.

Podarj poljudnega popisa in priporočanja v knjigi 337 SLIKE (fotografije) s slik v naravnih barvah, v velikosti cele strani, ter ima 738 strani. Velikost knjige je 9 x 5 inčev. Knjiga opisuje sesavce, ptice, ribe, tače in živali, ki so ravnotežje na suhem kot v vodi doma. — Vesnana je v močno platno z zlatimi okraji.

POMISLITE, TO KNJIGO LAHKO DOBITE SEDAJ ZA CENO:

Sedaj \$3.50

Narodno podjetje, KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 216 W. 18th STREET, NEW YORK

Kdo bi bil v tem slučaju ponizan, pa še danes ne vem.

Ko sem pred kratkim omenil rojaku, da se je ameriški vojak Walter Tripp zarobil s svojimi izvoljenki po telefonu iz Hawaja, in da je za tri minute trajajoči pogovor plačal \$19.60 ni odvrne: "Bog mu daj srečo, upam da je dobil nekaj takega, da se mu je izplačalo. Jaz sem ob tej priliki kupil pol-rinske glave in dva funta kislega zelja, pa mi je še danes žal."

IZ SPOMINOV NA RUSIJO

Dan 27. avgusta mi je do danes ostal trdno v spominu. Tem bolj mi pa vzbuja spomin, ker večkrat čitam v časopisju o ruskem narodu in o Stalingradu. Ravno večer sem čital v listu "Glas Naroda" članek: "Stalingrad pred padcem." Ker je danes ravno en dan pred 27. avgustom bom napisal nekaj vrstic o mojih spominih.

Prvič, ko sem slišal besedo Rus, sem bil star 9 let. Z materjo sva šla k maši v Stari trg. Ko sem poslušal pridigo, ki jo je držal duhovnik na prižnici, sicer pridige sem od nekdaj nerad poslušal, in ko je pridigoval o ruskojaponski vojni, sem si pa vse prav dobro zapomnil. Duhovnik je kričal na prižnici: "Poglejte ruskega hrabrega vojaka, japonski vojak mu je odsekal desno roko, hrabri ruski vojak je vzel svojo sabljo v levo roko. Ko mu japonski vojak odseka še levo roko, ruski vojak zgrabi in stisne sabljo med zobmi."

Nekdo bi me vprašal, ali je to mogoče, da sem si jaz zapomnil, da je bilo to ravno 27. avgusta.

24. avgusta je bil moj god. Zato sem mater prosil, naj mi nekaj kupi, in res, kupila mi je orgljice. Ko smo šli v cerkev 27. avgusta, je bilo moje prvo vprašanje, zakaj je japonski vojak odsekal roko ruskemu vojaku? Mati mi je odgovorila: "Jaz sem ti kupila pred tremi dnevi orgljice. Ali bi ti dal orgljice, da bi jih hotel kdo vzeti od tebe? In jaz sem rekel, da orgljice bi že ne dal. "No, vidiš," pripomni mati, "tudi ruski vojak noče dati svoje zemlje."

Po 12 letih sem tudi jaz postal vojak in me je Avstrija poslala bojevati se proti Rusom. Ko sem se skrivaj po zakopih, sem se večkrat spomnil materinih besed, da ruski vojak brani svojo zemljo.

27. avgusta leta 1914 je bila strašna ofenziva pri Selo Krasno, ki se nahaja kakih 35 km vzhodno od Lvova. Tam so nas Rusi tudi obkolili in odpeljali v ujetništvo.

Štiri letnega mojega bivanja v ujetništvu ne bom opisoval natančno, ker sem že enkrat opisal v mojih prejšnjih dopisih. Vsaka mojega bivanja v ruskem ujetništvu, sem bil večinoma v Caricinu in okolici, sedaj Stalingrad. Stal-

grad sedaj šteje 450.000 prebivalcev. Tedaj ni bilo zelo važno mesto za okolice. Pod carsko Rusijo je bila gubernija Saratov in Caricin je bil saratovskega ujezda. To se pravi, da je bil Caricin srez saratovske gubernije.

Caricin, oziroma Stalingrad leži na zapadnem bregu reke Volge. Mesto je bilo že tisti-krat zelo lepo. V tistem času je imelo tri parke, ki so se dali po krasoti primerjati z zapadnim evropskim mestom. Imel je šest lepo urejenih pristanšč za rečni promet. Lepe, široke ulice, ki vodijo proti veliki železniški postaji. Tu in tam srečaš na ulicah Kalmika ali Tatarja. Sredi mesta se nahaja obširen trg, kamor kmetje pripeljejo svoje pridelke. Na zapadni strani mesta je veliko semenišče. Pred 24 leti je bil Caricin ravno tako oblegan, kakor je danes. Razlika je v tem, da je bil oblegan od Belogorodcev, dočim je danes od Nemcev. 27. avgusta smo povsod videli napise, da kdor more, naj se izseli iz mesta in naj vzame s seboj kar more. Pri tem izseljevanju sem srečal tudi Slovence Stefana Perihla, doma iz Vipavske doline. To je zadnji dan 27. avgusta 1918, ko sem videl mesto Caricin, sedaj Stalingrad.

Jerry Krajec, New York, N. Y.

POROČILO IZ COLORADA

Najprej se vam lepo zahvalim, ker mi lista niste ustavili, ker sem tako daleč zaostala. Tunkaj vam pošiljam še za naprej \$3.00. Vzrok imam namreč ta, da sem imela obiskovalce skoro celo poletje. Najprej mi je hčerka prišla iz Clevelanda in z njo je prišel moj sestre sin in njegov prijatelj. Še ni bilo to presenečenje končano, me je že sestra presenetila.

Draga sestra, tako sem bila vesela tisti dan, da Ti ne morem povedati. Z veseljem smo se vozili po Coloradskih hribovih in Ti razkazovali krasoto Colorada. Nisem se povedala ime moje sestre; piše se Mary Mahkovec in je prišla iz Claridge, Pa. Mislim, da sem dobila z njo novo naročnico za "Glas Naroda". Rekla je, da je "Glas Naroda" zelo dober list in potem sem začela pa jaz mešeti za "Glas Naroda."

Prav lepo se zahvalim tudi Mr. in Mrs. M. Tomšič iz Clevelanda, ker ste bili tako dobrotljivi moji hčerki za časa njenega bivanja pri vas. Hvala tudi Mr. in Mrs. Frank Gerica v Perre, O., in vaši hčerki Rose in Mr. in Mrs. Frank Placar. Če pridete vi v Colorado, vam bom pa lepo postregla. Vam ne bo žal, če pridete sem. Torej hvala vsem v imenu moje hčerke Rose Glavar.

Sedaj moram pa nehati, da ne bom preveč prostora vzela ti vlač.

Note za PIANO-HARMONIKO ali KLAVIR

BREEZES OF SPRING
TIME OF BLOSSOM (Cvetni čas)
SLOVENSKI FANTJE
VSE BOM PRODALA
SLOVENIAN DANCE
VANDA POLKA
PO JEZERU
K O L O
OHIO VALLEY
SYLVIA POLKA
TAM NA VRTHNI GREDI
MAHIBOR WALTZ
SPAVAJ MILKA MOJA
ORPHAN WALTZ
DEKLE NA VRTHU
OJ, MARIČKA, POGLEDJAJ
ŽIDANA MARELA (polka)
VSEBIL BRATCI (marsurka)
BARČICA
MLADI KAPETANE
GREMO NA STAJSERKO
STAJSERIS
HAPPY POLKA
ČE NA TUJEM

35 centov komad
3 za \$1.

MOJA DEKLE JE ŠE MLADA
Po 25c komad:

Naročila pri
KNJIGARNI
SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th St., New York

v "Glasu Naroda" ki nam pri-
nasa tako lepe povesti in no-
vice iz celega sveta.

S pozdravom vsem čitate-
ljem tega lista,

Mrs. Luke Glavar
Littleton, Colo.

JUGOSLOVNSKE RADIO ODDAJE.

Opozarjamo znova na jugoslovanske radio oddaje Columbia Broadcasting Systema, dvakrat dnevno za Jugoslavo ob naslednjih urah:

12.30 PM na valu 19.6 ali 15.270 kilociklov — na valu 25.3 ali 11.830 kilociklov.
3.30 PM na valu 19.6 ali 15.270 kilociklov — na valu 31.3 ali 9.590 kilociklov.

Govornik je ameriški Jugoslovane Vasa Trivanovič. Dva krat tedensko, v torek in četrtek oddaja 3.30 PM se oddaja vrši v slovenskimi.

Čenjene slušatelje prosimo, da javijo svoje vtise in želje Mr. Trivanoviču, care of Columbia Broadcasting System. Pripominjamo, da so te oddaje dobrovoljni prispevek OBS vojnemu naporu Amerike in združenih narodov, in da družba za te oddaje ne prejema nikake subvencije o katereko-
ne bom preveč prostora vzela ti vlač.

KUHARSKA KNJIGA: Recipes of All Nations

(V angleškem jeziku)

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo \$2.00

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani. Recepti so napisani v angleškem jeziku, ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kuhinja jed posebej v navadi. Za knjigo je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem določiti izvešbati in izpopolniti.

Naročila pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street New York, N. Y.

40-LETNO PREISKUŠNJO

IMA

AMERIŠKA BRATSKA ZVEZA

:: AMERICAN FRATERNAL UNION ::

ELY, MINNESOTA

KI IMA

22,000 članov in dva miliona

in pol dolarjev premoženja.

Organizacija je zanesljiva, nepristranska in zelo priporočljiva zavarovalnica. Zavarujte sebe in svoje otroke pri Ameriški Bratski Zvezi, ki vam nudi poljubno zavarovanje proti boleznim, nesrečam in smrti

Ako je društvo A.B.Z. v vaši nasebini, vprašajte krajevnega tajnika za pojasnila, če ne, pišite na glavni urad, Ely, Minnesota.

TRJE RODOVI

Dogodki iz nekdanjih dni. — Spisal: ENGELBERT GANGL

77

"Ker je ni grem pa sam k Lenki," je dejal Pavel. In sel je k nji, k Lenki, je sel in k Manici in k materi.

Njegovo sobo so izraščili, izdili so jo z jedko tekočino. Nihče ni vprašal, kje je ubogi kraljevi pevec. Dospel je do svojih zakladov, objel ga je toliko zaželjeni mir, sprejel ga je vase pokojni dom. Nad njim so zahrneli viharji življenja. Pohiteli so med svet, med ljudi, da si poiščejo novih žrtev.

In tako so izbrisali vsako sled njegovih nog. V njih se je potopil spomin nanj in na obupna dejanja žalostnih njegovih dni. Trava je zarasla njegov grob. Prekrila ga je žez in žez.

V Zavinkovcih so se zbirali ob cerkvi mošje. Bilo je v nedeljo popoldne, in vse delo je počivalo. — Zbirali so se, da se pogovore o tem in onem, kaj je kdo zvedel in doživel. Žene so postale pred hišami in pazile na otroke, ki so se igrali po travi. Soseba je prišla k sosedu. Bilo je dosti besed o kokuših in o draginji, ki raste bolj in bolj. Lep pisan naglavljen robec je stal prej ubogih dvajset kračarjev zdaj ga dobiš komaj za pol goldinarja. A zmogli ga prvi dež, in robec je — enj. Žalostni časi! Mošje preveč pije — popijejo svoje vino, tako se navadijo pijači in potem zapijejo še to, kar so morda iztržili za preostalo vino ali za žito, če so ga kaj prodali. Ali težko gre zdaj s prodajo, ko melje in prodaja gotovo moko Zavinskak. Ot. tržnih dnevih prinese ženske žito v mesto, na tg, prodati ga morajo pod ceno, ako nočejo polnih vič zopet nositi domov. Z jaci je ravno tisto. Gospoda ni imela vse najraša zastoj in se zabelo po vrhu. Živini je tudi padla cena. Mesarji hodijo v Karlovec, nakupijo tam suhe hrvaške buše za majhen denar, a doma žre živina, dela samo škodo in ne donasa nič dobička. Tako je vse življenje velika žalost! Pa zenlja sama se že upira! Nič več ne rodi takega krompirja, takega zelja, kakor ga je prejšnje čase. Stari ljudje so pripovedovali da je bil krompir kot največja muška pest, a zdaj je vsaka otroška peščica večja od krompirja. Zeljnata glava — prej kakor buča, zdaj bi jo človek vtaknil v žep, pa bi bilo še dovolj prostora v njem. Pa tudi grozdje samo! Že sveto pismo pripoveduje, da so bili tiste čase grozdi toliki, da so jih mošje prenašali na kolih — en grozd dva moža! A danes jih otrok pozoblje deset, pa je še lačen. Sadno drevje lepa začetve da ga je videti, a zaveje nloga sapica, kakor da bi zamahnil z roko, in evetje odpade, in jeseni je drevje gole kakor je bilo pred evetjem. Vse skupaj — nič! Človek se peha in trudi in oteplje sam ubogi kruh pa ni nikjer nič. Samo plačaj in plačaj; plačaj davek plačaj sol, plačaj to in ono. A mošje pije in pušijo tobak. Žena pa delaj in vleci, da se Bogu usmili! In kaj bo iz otrok? Pasajo in pečejo krompir, se pade po vasi in trgajo obleko. Kdo bi jih pošiljal v šolo. In potem najemal pastirja in ga plačeval? Lahko je bilo to Zavinskaku, a Zavinskak je samo eden. Ako je drugin prav, da ostanje otroci neuki, je njim se bolj prav, tako imajo vsaj vedno koga pri roki, ako je treba po vode ali položiti svinjam ali napojiti živino. To je vsaj nekaj dobrega, ti otroci! Človek jih ima namesto poslov.

Mošje niso mogli začeti pravega razgovora. Odkaljševali so se, tlačile pipe. — "Ali ste čuli danes, kaj je oklicaval birc po rani maši?" vpraša eden. — "Hahaha," se oglasi drugi. "Zavinskak zopet pritiska. Licitanda bo, krava pojde iz hleva in izgine v njegovem hlevu tam na pristavi."

"Ali ste videli Zavinskaka, kako se drži? Kot slabo vreme. Pa, bogme, to ni malo! Najprej mu umrje mati, potem mu pogori hleva, in potlej mu umrje žena. Vse eno za drugim — da se ni mogel niti oddahnuti. To je dobro, da je še nekdo več, nego on!"

"Pa kdo je bil tisti človek, ki mu je zapalil to-le domačijo?" je vprašal eden iz družbe in pokazal tja na desno stran. Ožgano, okajeno zidovje je štrlelo kvišku, žalostni ostanek Zavinskakovega domovanja.

"Jaz sem srečal tistega človeka," se oglasi drugi, "sem gor je p rikrevsal po stezi, ves zasopel in nadložen, in me je vprašal, ali ni tukaj Lenke. Tam doli je, sem mu rekel, tam v metliškem gradu se masti s-pečeno tetelino, sem mu rekel — in tisti tujec, ves zasopel in nadložen, ni rekel ni besedice, ampak obrnil se je in odkrevsal dol po stezi proti Metliki. Potem se je pa zgodilo, kakor veste."

"No, lepo znanstvo je imela grajska gospa. Tako znanstvo — zasopli in nadložni ljudje, ki zaigajo hiše — eh, to je družba!"

"In tako govore vsakojake reči. Pa kdo bi vse verjel." "Če ni vse res, pa je vsaj nekaj. V vsaki laži je nekaj resnice, ker govori laž tako, kakor ni bilo, kakor pa bi bilo lahko," pravi mož, ki je srečal tujca. —

"Ti učiš krivo vero" mu seže v besedo prejšnji govornik, "resnica je resnica in laž je laž, tega mi ne opovržeš! Za resnico je umrl sam Bog, ko bi bilo v resnici kaj laži, bi ne šel zanj umirat. Resnica, potrjena z lažjo, je vino, pomešano z vodo. To je moja misel!"

"Ne umeš me, sosed. Jaz ne uim krive vere. Nikar ne mišli, da sem antikrist! — Briga me pretvarjati resnico in jo napravljati enako laži. Hotel sem reči, da bi bilo to, kar je laž, tudi lahko resnica; če pa ni resnica, je laž, torej je resnica podobna laži. Če bi jaz zdaj prišel iz Amerike in ti rekel, da imam v žepu pettisoč dolarjev, bi mi ti verjel če bi pa ne imel ničesar v žepu in bi mi ti vkljub temu verjel, bi jaz lagal, a ti bi verjel laži — evo, laž bi bila resnica. A ta enakost je le zunanja, za oči. Tako-le na znotraj — ali kako bi rekel — v bistvu pa bi moja laž isto nič ne pretvorila resnice; naj bi se nalogal tisočkrat moj žep bi ostal vedno prazen. Ali me zdaj razumeš?" Gost oblak dima je puhnil mož iz pipe. Pljunil je pred se in si z rokavom obrisal usta.

(Nadačjevanje prihodnjik.)

Poročila časopisov pod nacijskim nadzorstvom

(JIC.) — "Donauzeitung" poroča pod naslovom "Nagrada prince Evgena." V spomin Felixa Milleckerja, so Nemei hoteli poudariti zaslugo vsega nemškega prebivalstva za Banat in jugovzhod. Tekom te svečanosti je govoril vseučiliški profesor Hassinger, ki je spominjal na to, da gre hvala nemške narodne skupine v Banatu velikim uspehom junaškega vojskovodje prince Evgena in njegovih predhodnikov. Njemu gre hvala zato, da so mogli obdelati puščavni svet in ga pretvoriti v naseljeno in cvetočo pokrajino. Zasluge Felixa Milleckerja so velike, kajti napisal je zgodovino Vreša, Pančeva, Bečkereta, Bele Crkve, narodnega razvoja v teh krajih in v vojni granici.

Za njim je govoril ravnatelj dunajske univerze, prof. Knoll, ki je poudarjal, da Dunaj zdaj znova spleta svoje tradicionalne zveze z jugovzhodom.

Kuratori so enoglasno sklenili "nagrado prince Evgena" spomenu pokojnega Milleckerja. To vsoto dobi vodja nemške narodne skupine dr. Sep Janko, ki je izjavil v svojem odgovoru: "Hočemo se vrniti nazaj k svoji nemški krvi, da bi mogli razvijati v sebi, vse svoje darove v korist in procvit našemu narodu."

Še isti popoldan je bil v okviru svečanosti osnovan v Vršu inštitut za narodno raziskovanje. Dr. Vladislav Weifert je predaval o dialektih v Banatu.

URADNA POROČILA O BOJH V JUGOSLAVIJI

JUGOSLOVANI ODBIJAJO NACIFAŠISTIČNO OFENZIVO

(JIC.) — Radio "Svobodna Jugoslavija" je oddala sledečo uradno poročilo vihovnega poveljstva guerijske in prosto-voljske vojske z dne 17. avgusta, o bojih v Srbiji, Sremu in Sloveniji.

V Jastrebač planini so guerijski oddelki uspešno zavrnili prodiranje sovražnih čet, ki so štele približno 20.000 nemških, bolgarskih in Nedicevih vojakov. Sovražnikove izgube so bile težke. Zelo podjetna je bila zadnjih par tednov tudi skupina guerijske iz Kukavice, katero je beograjsko izdajalsko časopisje že ponovno proglasilo kot popolno uničeno. Fruška gorski guerijski so izvršili precejšnje število uspešnih napadov v cilju, da ovržejo zasedbene čete pri pobiranju in odvajanju želve.

V mnogih stenskih vaseh so izbruhnili upori proti osvoboditelcem in njihovim valpetom. Dnevno prihajajo novi vojniki in ojačujejo oddelke fruško-gerske guerijske skupine.

V Sloveniji se bojuje guerijska skupina Savinjske doline na Štajerskem z velikim uspehom. Dve stotinji te skupine so izvršile napad na kraj Ljubno, kjer so uspeli, da popolnoma uničijo nemško posadko in zaplenijo precej vojnega materiala.

Prva stotinja Savinjske skupine je že dvakrat vdrla v Mozirje, kjer so Nemei proizvajali zločljive barake, namenjene nemški vojski na vzhodnih bojiščih. Guerijski so zažgali 40 takih barak in zaplenili precej vojne opreme. Prvi bataljon Savinjske guerijske skupine se je tudi spopadel z nemškim oddelkom na Sveti planini, kjer je bilo ubitih 26 Nemcev.

Divji boji proti osvoboditelcem in vstašem se nadaljujejo v nekaterih okrajih Bosne in Dalmacije.

—Poroča Jugosl. Information Center

GUERILSKO GIBANJE NARASČA NA HRVATSKEM POSEBNO PA V SLOVENIJI

(JIC.) — Radio "Svobodna Jugoslavija" je oddala sledeče poročilo z dne 18. avgusta: V zadnjih par tednih so guerijski oddelki zapadno in jugozapadno od Zagreba ojačili svojo delovanje in izvršili številne uspešne napade na sovražnikove kolone, železnice in železniške postaje.

Moštvo Jumburačeve guerijske skupine je porazilo v predmestju Jastrebara vlaški oddelk in uničilo železniško postajo Laskovac, 7 km južno od Zagreba. Promet na tej progi je bil ustavljen več dni.

Prva skupina slovenskih guerijskih oddelkov, ki deluje na Gorenjskem, neprestano napada nemške posadke in železnice. Več mostov je bilo poginano v zrak, med njimi železniški most v Žirovnici.

Moštvo prve stotnije prvega gorenjskega guerijskega bataljona je obkolilo v bližini Žirovnice hišo, v kateri so bili nastanjeni prisilno mobilizirani Slovenci, ki so se vdali brez boja. Guerijski so jih razorožili in poslali domov. Mokrška guerijska skupina je obkolila nemško žandarstvo posadko v

—Poroča Jugosl. Information Center

NAŠI GLAZBENIKI NA AMERIŠKEM RADIU

(JIC.) — Znani mladi jugoslovanski violonist Jaša Herceg bo igral dne 1. 15. in 29. sept. na radio postaji WNYC (830

Ke) s spremljanjem znanega pianista Helmuta Baerwolda, skladbe naših glazbenikov kakor: J. Slavenski, M. Milojević, B. Kunz, K. Manojlović, itd. za violino in klavir, od 6. do 6.30 zvečer.

Ministrstvo vojne v Washingtonu je poverilo našemu mlademu talentiranemu glazbeniku Jaši Hercegu vodstvo lokalne instrumentalne skupine, v kateri so naši znani narodni umetniki Raša in Mirko, Kalafatić in drugi. Oddali bodo na radio postaji WOL (710 Ke) dne 13. septembra od 5. do 5.30 zvečer, program naših četniških pesmi.

V teku tepriceditve bo poleg drugih naših najboljših četniških pesmi, izvedena tudi najnovejša slovenska pesem "Pesem Svobode" — korončica na ritmu "V", katero sta napisala dva mlada slovenska dijaka. Njihova imena morajo začasno ostati še tajna. Ta pesem, katero je minister France Snoj pred kratkim prejel iz Jugoslavije, bo prvič javno predvajana.

Zbirke teh pesmi pod vodstvom Jaša Hercega, so bile posnete pred kratkim pri Key-note Recordings Inc., 71 West 45th St., New York, N. Y. Album teh bo kmalu v javni prodaji. Precejšen odstotek prodaje je namenjen v pomoč vojnim ujetnikom.

—Poroča Jugosl. Information Center

INVESTIRAJTE V AMERIŠKO KUPUJTE UNITED STATES WAR SAVINGS BONDS in STAMPS

—Poroča Jugosl. Information Center

NOVA IZDAJA

Dobri Atlas je nujno potreben

... in ravno v

HAMMONDOVEM NOVEM

Svetovnem Atlasu

NAJDETE ZEMLJEVIDE, KI SO TAKO POTREBNI, DA MORETE SLEDITI DANAŠNJIM POROČILOM

Zbirka nanovo in lepo tiskanih zemljevidov v 7 barvah, kaže svet, kakoršen je danes in vam pomaga razumeti zgodovinsko važno delovanje diktatorskih in demokratskih vlad.

NEKAJ POSEBNIH VAZNOSTI

Sestav sveta—abecedni seznam dežel, provinc—navaja površino, prebivalstvo, glavna mesta in kraj na zemljevidu.

Seznam mest in trgov—navaja ime kraja, okraj, in državo, prebivalstvo in kraj na zemljevidu.

Zastave vodilnih držav—v polnih barvah, vsega skupaj 56; cela vrsta narodnih barv.

ILUSTRACIJE—45 skrbno izbranih resničnih fotografij iz vseh krajev sveta.

NOVO LJUDSKO ŠTETJE—Uradne številke glavnih mest in trgov v Združenih državah in kaže primerjavo s starim štetjem.

VSEBINA ATLASA

Zemljepisni svetovni odbor je izbral izmed več tisoč slik samo najboljše barvane slike—ta zbirka je tako popolna, da je za vsakega neobhodno potrebna tokom vojne in po vojni.

Vključeni so naslednji zemljevidi: — svet: Evropa (danes), srednja Evropa (ob izbruhu vojne), Anglijske otočje, Francija, Nemčija, Italija, Švica, Holandska, Belgija, Švedska, Norveška, Danska, Unija sovjetskih socialističnih republik, Bolgarska, Rumunska, Jugoslavija, Grška, Albanija, Azija, Turčija, Sijra, Libanon, Arabija; Vzhodna Indijsko otočje in Malajski polotok, Indija, Burma, Kitajska, Japonska, Pacifiški Južna Amerika (severni del), Južna Amerika (južni del), Afrika, Severna Amerika, Kanada, Združene države, Mehika, O-srednja Amerika in Zapadna Indija.

SEDAJ

40 centov

PO POŠTI

V URADU — 35 CENTOV

48 VELIKIH STRANI

Svet pripada ljudem, katerih radovednost nima obzorja

Ta atlas, ki sam sebe popravlja, ima namen rešiti marsikatera napačna si vprašanja, ki nastanejo v raznih razgovorih. Strani so skladno svetovnega znanja in podajajo razsežnost zemlje, prvine sončnega sistema, pokrajine in globoko oceenov in jezer, dolžost najdaljših rek in prekopov, površino poglavitnih otokov in visokost svetovnih gor. Ta so odgovori na mnoga današnja vprašanja.

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prihrani ne nepotrebnega dela in stroškov, Vse prosimo, da vključite naročnino pravčasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo plačajte našemu zastopniku v vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, katih imena so tiskana s debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov nastojati. Zastopnik bo vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

CALIFORNIA:

Sad Francisco, Jacob Lauchlin

COLORADO:

Pueblo, Peter Cullig

Wausenburg, M. J. Hargh

INDIANA:

Indianapolis, Frank Zupančič

ILLINOIS:

Chicago, J. Berth

Oliver, J. Fabian (Chicago, Oliver in Illinois)

Joliet, Jennie Bambich

La Salle, J. Spelch

Mascoutah, Martin Dolevic

North Chicago in Waukegan, Meta Ward

MARYLAND:

Kimmick, Fr. Votopivec

MICHIGAN:

Detroit, L. Pleskar

MINNESOTA:

Culsholm, J. Lukanič

Ely, Jos. J. Peschel

Sveleth, Louis Gombi

Gilbert, Louis Vesol

Hibbing, John Povše

MONTANA:

Roundup, M. M. Paulus

Washoe, L. Champa

NEBRASKA:

Omaha, P. Broderick

NEW YORK:

Brooklyn, Anthony Svet

Quevants, Karl Brudek

Little Falls, Frank Mado

Worcester, Peter Roda

OHIO:

Barberton, Frank Treha

CLEVELAND:

Anton Bobek, Chas. Kar

inger, Jacob Resnik, Job» Stapiš

tilard, Anton Nagode

Lorain, Louis Bajant, John Kumbo

Youngstown, Anton Kikol

OREGON:

Oregon City, J. Koblar

PENNSYLVANIA:

Bessemer, John Jevnikar

Conemaugh, J. Kresover

Coverdale in Okroica, Jos. Pa'ernel

Export, Louis Supančič

Farrall, Jerry Okura

Forest City, Math Kumbo

Fr. Blodnikar

Greensburg, Frank Novak

Homer City, Fr. Frenschak

IMPERIAL:

Vence Paleich

Johnstown, John Palauš

Krayn, Ant. Taubau

Lancaster, Frank Balloch

Midway, Joud Zost

Pittsburgh in Okroica, Philip Praga

Steelton, A. Hrep

Turtle Creek, Fr. Schiffrer

West Newton, J. J. Jovan

WISCONSIN:

Millwaukee, West Alito, Fr. Skot

Sheboygan, Joseph Kened

WYOMING:

Rock Springs, Louis Tuerbar

Diamondville, Joe Rolles

Vsek zastopnik tudi potrdilo za svo

to, katere je prejel. Zastopniko tudi

prilagoditi.

UPRAVA "GLAS NARODA"